

ΚΑΤΟΙΚΩΝΤΑΣ ΤΟ **ΤΟΠΙΟ**:

ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΞΕΝΙΑ ΣΤΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ ΤΗΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΚΑΡΛΑΚΙΔΗΣ • ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΤΟΙΚΩΝΤΑΣ ΤΟ ΤΟΠΙΟ:

Μια σύγχρονη «Ξενία» στη χερσόνησο της Κασσάνδρας

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΝΩΛΙΔΗΣ • ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΤΖΗΣ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

Στόχος της διπλωματικής μας εργασίας είναι ο σχεδιασμός ενός σύγχρονου τουριστικού καταλύματος, με κατασκευές που εντάσσονται στο περιβάλλον αρχιτεκτονικά και είναι φιλικές ως προς αυτό κατασκευαστικά. Ανάμεσα στις προθέσεις μας είναι η δημιουργία ενός μωσαϊκού φιλοξενίας με διαφορετικού χαρακτήρα κατασκευές που «αφουγκράζονται» την εκάστοτε τοπ(ι)ογραφία, καθώς επίσης και η διαμόρφωση ενός τουριστικού λιμένα, μικρής δυναμικότητας, με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις. Η επέμβασή μας στο σύνολό της επιχειρεί την συνδιαλλαγή με το υπάρχον Ξενία Παλιουρίου (Α.Κωνσταντινίδης, 1962) και την εν δυνάμει λειτουργία τους ως μία ενότητα φιλοξενίας.

Η σύγχρονη «Ξενία» φιλοδοξεί να παραμείνει ένας ζωντανός πυκνωτής ανθρώπινης δραστηριότητας σε έναν τόπο που, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες, φιλοξενεί χιλιάδες λούμενους και παραθεριστές. Φιλοδοξεί να αποτελέσει μια άρθρωση ανάμεσα στο παλιό «Ξενία» και σε μια σύγχρονη μονάδα φιλοξενίας, ένα ενιαίο σύνολο ικανό να καλύψει την πλειάδα των απαραίτητων ανέσεων χωρίς να επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό την περιοχή. Οι νέες μονάδες σχεδιάστηκαν με στόχο την ένταξή τους στο φυσικό τοπίο και βασισμένες στην συνεχή ανάγκη μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος των νέων κατασκευών. Επίσης στοχεύει να αποτελέσει ένα ερέθισμα και μια αφορμή για τον επαναπροσδιορισμό της σύγχρονης φιλοξενίας και των παροχών της, τον τρόπο που αυτή μορφώνει το χώρο ενός ξενοδοχείου τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά. Μια εφήμερη κατοίκηση που διαπραγματεύεται τους όρους του οικείου και του ανοίκειου δημιουργώντας ένα υβρίδιο που μεσολαβεί ανάμεσα στο δομημένο περιβάλλον και το φυσικό τοπίο.

STEFANOSKARLAKIDIS • EVANGELOSDIMITRAKOPOULOS

INHABITING THE LANDSCAPE:

A modern “Xenia” in the peninsula of Kassandra

TUTORS:KOSTASMANOLIDIS • DIMITRISFILIPPITZIS

S U M M A R Y _

The object of our diploma thesis is the planning of a modern tourist accommodation, with buildings which fit the environment in terms of architecture and are friendly to it in terms of construction. Among our intentions is the creation of a hospitality mosaic containing constructions of different character which “listen” to all sorts of topography, as well as the formation of a tourist port, of limited potentiality, together with the necessary facilities. Our intervention as a whole attempts the conciliation with the existing Xenia of Paliouri (A. Konstantinidis, 1962) and their potential function as a unity of hospitality.

The modern “Xenia” aspires to remain a lively condenser of human activity in a place which, especially during summer months, accommodates thousands of swimmers and holiday makers. It aspires to form an articulation between the old “Xenia” and a modern unity of hospitality, an entity capable of covering the majority of the necessary comforts without aggravating the area to a large extent. The new units have been planned targeting to their incorporation in the natural landscape and are based on the continuous need of reducing the ecological imprint of the new constructions. It also targets to form an incentive and a cause in order to redefine the modern hospitality and its benefits, the way it forms the space of a hotel both internally and externally. An ephemeral habitation which negotiates the terms of familiar and unfamiliar creating a hybrid that intercedes between the built environment and the natural landscape.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

□ 1/ ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
□ 2/ ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΙΟ ΔΙΑ...ΣΤΑ ΞΕΝΙΑ	6
□ 3/ ΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	12
□ 4/ ΜΟΤΕΛ ΞΕΝΙΑ ΣΤΟ ΠΑΛΙΟΥΡΙ	18
□ 5/ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΞΕΝΙΑ	24
α. ΕΠΑΝΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ/ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ	
β. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	28
γ. ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ	32
ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ Α'	34
ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ Β'	46
δ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ	56
ε. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	66
ζ. ΚΙΝΗΣΗ	68
□ 6/ ΕΠΙΛΟΓΟΣ	70
□ 7/ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	72

Στόχος της διπλωματικής μας εργασίας είναι ο σχεδιασμός ενός σύγχρονου τουριστικού καταλύματος, με κατασκευές που εντάσσονται στο περιβάλλον αρχιτεκτονικά και είναι φιλικές ως προς αυτό κατασκευαστικά. Ανάμεσα στις προθέσεις μας είναι η δημιουργία ενός μωσαϊκού φιλοξενίας με διαφορετικού χαρακτήρα κατασκευές που «αφουγκράζονται» την εκάστοτε τοπ(ι)ογραφία, καθώς επίσης και η διαμόρφωση ενός τουριστικού λιμένα , μικρής δυναμικότητας, με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις. Η επέμβασή μας στο σύνολό της επιχειρεί την συνδιαλλαγή με το υπάρχον Ξενία Παλιουρίου (Α.Κωνσταντινίδης, 1962) και την εν δυνάμει λειτουργία τους ως μία ενότητα φιλοξενίας.

Η «φιλοξενία» έχει συνδεθεί με τις θετικές ποιότητες της χώρας μας και κατέχει μακράιωνη παράδοση αν αναλογιστεί κανείς τη ρήση του Μενάνδρου «Ξένους ξένιζε και συ γαρ ξένος γ' έση», αλλά ακόμα και την ιδιαίτερη λατρεία του Ξένιου Δία κατά την αρχαιότητα. Από τότε μέχρι σήμερα η «φιλοξενία» άλλαξε μορφές, ονόματα: αρχαία πανδοχεία ή καταγώγια, ξενοδοχεία των βυζαντινών χρόνων, ξενώνες, караβάν σαράγια, χάνια, ιδιωτικά καταλύματα της τουρκοκρατίας, τα πρώτα ξενοδοχεία της περιόδου αμέσως μετά τον τουρκικό ζυγό και εν κατακλείδι τα σύγχρονα ελληνικά ξενοδοχεία. Η «ξενία», η υποδοχή του ξένου ως φιλοξενούμενου, ως πρόσωπο σεβαστό, διαμορφώθηκε μέσα στο χώρο και το χρόνο, μεταβάλλοντας τα ποιοτικά της γνωρίσματα και εμπλουτίζοντας την ταυτότητα της. Η εξέλιξη μιας τυπολογίας και πρακτικής ιδιαίτερα ενδιαφέρουσας, κατά σημεία άγνωστης, διαρκεί σχεδόν εικοσιτέσσερις αιώνες.^[1] Μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου και συγκεκριμένα την περίοδο από το 1951 ως το 1967, μέσα από δημόσιες επενδύσεις δίνεται προτεραιότητα στη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών τουριστικής δραστηριότητας. Με βάση αυτή την αναγκαιότητα δημιουργείται ένα τουριστικό δίκτυο που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει την αλυσίδα των ΞΕΝΙΑ, τα τουριστικά περίπτερα, ακτές αναψυχής και διαμορφώσεις στους σημαντικότερους τόπους πολιτιστικού-

[1] Κούμανης Ν.-Δημακούλας Τ., Τάσεις & Προοπτικές των αστικών ξενοδοχείων, Αθήνα 2005 σελ. 11

αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, που ως τότε δεν διέθεταν καμία αντίστοιχη τουριστική κατασκευή. Το γενικό κλίμα ανάπτυξης και ενίσχυσης του τουρισμού ολοκληρώνεται έμμεσα με επενδύσεις, τόσο στον τομέα της μεταφοράς (βελτίωση και ανάπτυξη του οδικού δικτύου), όσο και της επικοινωνίας. Δεν θα ήταν υπερβολή αυτή η περίοδος να χαρακτηριστεί ως υποδειγματική-παραδειγματική απέναντι στο ιδιωτικό κεφάλαιο μιας και με το σύνολο των προαναφερθέντων έργων τίθεται υψηλά ο πήχης του επιπέδου του ελληνικού τουρισμού.

Ο κυριότερος ίσως εκπρόσωπος αυτού του προγράμματος ανέγερσης πρότυπων τουριστικών εγκαταστάσεων είναι η αλυσίδα «Ξενία», μια σειρά ξενοδοχειακών μονάδων και ξενώνων στους περισσότερους νομούς της χώρας. Το εγχείρημα αυτό υλοποιείται χάρη στο έργο μιας ομάδας αρχιτεκτόνων που αναβάθμισαν τη δημόσια αρχιτεκτονική αλλά και διαμόρφωσαν τον χωρικό χαρακτήρα του τουρισμού στην Ελλάδα. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται ο Χαράλαμπος Σφαέλλος, ο Άρης Κωνσταντινίδης, ο Γιώργος Νικολετόπουλος, ο Ιωάννης Τριανταφυλλίδης, ο Διονύσιος Ζήβας, ο Φίλιππος Βώκος κ.α.^[2] Η ανάπτυξη αυτών των μονάδων είχε ένα διττό στόχο από την πλευρά του κράτους, αφενός την ανάληψη του επενδυτικού κόστους και του επιχειρηματικού κινδύνου από το δημόσιο για τη σύσταση και λειτουργία ενός στοιχειώδους

[2] Φέσσα-Εμμανουήλ Ε., τοπία εκμοντερνισμού Ελληνική αρχιτεκτονική '60 και '90. σελ 30.

δικτύου ξενοδοχείων σε επιλεγμένους τόπους και αφετέρου τα συγκροτήματα αυτά να λειτουργήσουν ως «υποδείγματα» επενδυτικής δραστηριότητας για τους ιδιώτες.^[3] Η ανέγερση αυτών των ξενοδοχειακών μονάδων αποτέλεσε ένα άρτια συγκροτημένο χρηματοδοτικό, λειτουργικό και οικοδομικό πρόγραμμα πρωτόγνωρο για τα δεδομένα της χώρας, που προσέφερε τις απαραίτητες ανέσεις σε ένα μεγάλο εύρος τουριστών-επισκεπτών.^[4] Δεν θα ήταν υπερβολή το όλο εγχείρημα στην αρχική του φάση να χαρακτηριστεί και ως ένα πείραμα επιτυχημένου συγκερασμού πολιτικής πρωτοβουλίας, αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης και αξιόλογης αρχιτεκτονικής – καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Το δυναμικό των μονάδων «ΞΕΝΙΑ» ήταν μικρό, 40-90 κλίνες.^[5] Η μορφή τους βασίστηκε στο συνδυασμό της λειτουργικότητας της κάτοψης με ένα ορθολογικό κατασκευαστικό σύστημα.^[6] Από τα χαρακτηριστικά των μονάδων σημαντική κρίνεται η ειλικρίνεια της κατασκευής όσον αφορά τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν, μεταξύ αυτών το οπλισμένο σκυρόδεμα για τον φέροντα οργανισμό, που

ήταν συχνά εμφανές και η επιχρισμένη τοιχοποιία από τούβλο ή η καλοχτισμένη λιθοδομή, που χρησιμοποιήθηκαν ως τοίχοι πλήρωσης. Υλικά που ως ένα ενιαίο αρχιτεκτονικό σύνολο μέσα από τη συναρμογή και τη χρήση τους μαρτυρούν μια πρώιμη ευαισθησία προς το τοπίο και το φυσικό περιβάλλον.^[7] Αν και τα υλικά αυτά χρησιμοποιούνται στην πλειονότητα των μονάδων, είναι αξιοπρόσεκτη η απόπειρα του κάθε αρχιτέκτονα να δώσει κάθε φορά ένα διαφορετικό χαρακτήρα στην δομή και στη σύνθεση, διαμορφώνοντας μια ξεχωριστή ταυτότητα για το κάθε ξενοδοχείο.^[8] Η δωρική γεωμετρία τους, η αρθρωμένη δομή τους και η επιλογή υλικών δεν είναι όμως τα μόνα γνωρίσματα των «Ξενία». Ένα άλλο βασικό γνώρισμα των μονάδων αυτών είναι η θέση τους, το οικόπεδο, η σχέση τους με την πόλη ή το τοπίο.^[9] Για την εγκατάστασή τους η επιλογή γινόταν από τις υπηρεσίες του Ε.Ο.Τ.. Αυτό είχε σαν επακόλουθο να επιλεγεί μεγάλη ποικιλία περιοχών που περιλαμβάνει πόλεις ή μικρούς οικισμούς, που έπασχαν από άποψη ξενοδοχειακής υποδομής, νησιά ή ακόμα τοπία κατά μήκος οδικών αξόνων.^[10] Δεν είναι τυχαίο όμως πως στην επιλογή των οικοπέδων καθοριστικό παράγοντα διαδραμάτιζε η γνώμη του

02.1_ Νόμισμα της κλασικής εποχής με την κεφαλή του Ξένιου Δία
πηγή: www.forum.greek-coins.gr

[3] Αίσωπος Γ., τοπία εκμοντερνισμού Ελληνική αρχιτεκτονική '60 και '90. σελ 44

[4] Αν εξαιρέσει κανείς την περίοδο του μεσοπολέμου το πρόγραμμα των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων

[5] Αρχιτεκτονική του 20ου αιώνα ΕΛΛΑΔΑ Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονική Σελ. 90

[6] Φεσσα- Εμμανουήλ Ε., Δοκίμια για τη ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, Αθήνα 2001. σελ. 109

[7] Κωνσταντινίδης Α., Για την αρχιτεκτονική, σελ. 144

[8] Φιλιππίδης Δ., Πέντε δοκίμια σελ. Αθήνα 1997. σελ 107

[9] http://news.kathimerini.gr/4Dcgi/4Dcgi/_w_articles_civ_11_10/07/2005_149791

[10] Κωνσταντινίδης Α., Για την αρχιτεκτονική, σελ. 185, 138-139

αρχιτέκτονα, που τις περισσότερες φορές επέλεγε τοπία μοναδικού κάλλους, θέσεις περιόπτες.^[11]

Το έργο αυτό δίνει μια απάντηση στο ερώτημα του «κατοικείν» και του «παραθερίζειν» μέσα από ένα σύνολο αρθρωμένων χώρων που κατάφεραν να συμπυκνώσουν το όραμα του ελληνικού μοντερνισμού και να το ενσωματώσουν στην εθνική τουριστική βιομηχανία. Μέσα από συνθέσεις χωροθετημένες σε ειδικές τοποθεσίες, που οδηγούν σε μια επανερμηνεία της σχέσης του εσωτερικού με το εξωτερικό, χαρακτηρίζονται από την ένταξη τους στο τοπίο και εκφράζονται μορφολογικά σε μεγάλο βαθμό μέσα από την απλότητα και τη σαφήνεια της μορφής.^[12]

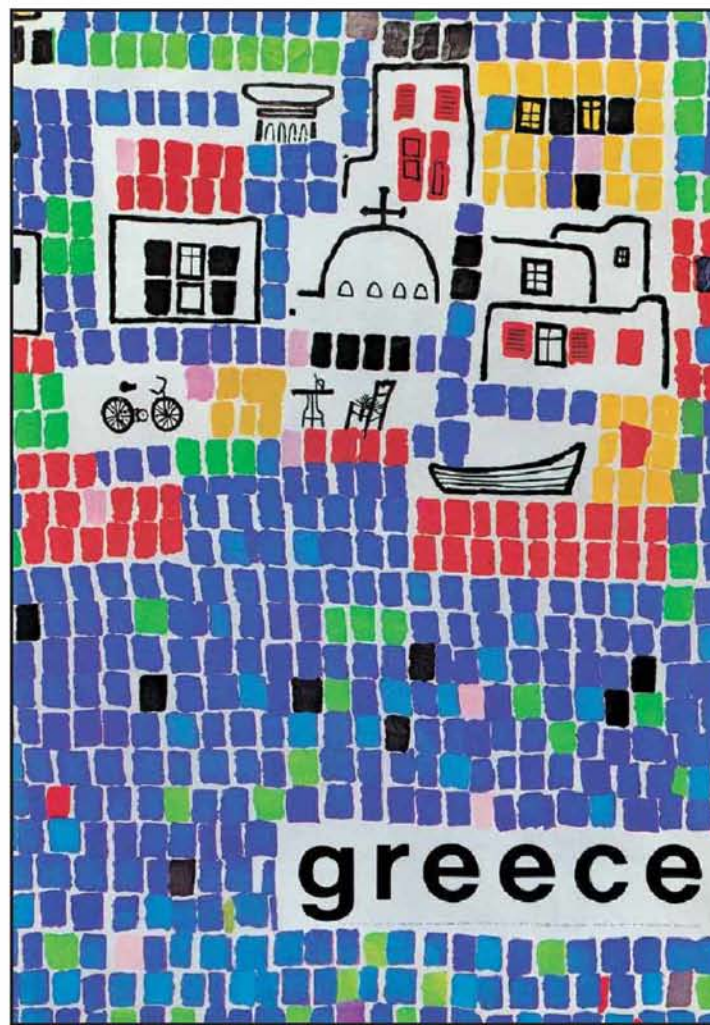
Φυσικά το πρόγραμμα αυτό στο σύνολό του πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μια προέκταση της αναπτυσσόμενης αν όχι της ήδη ανεπτυγμένης κοινωνικής νομαδικότητας. Μιας υπερκινητικής πια κοινωνίας που αρχίζει να γνωρίζει και να αναγνωρίζει ως αγαθό τον ελεύθερο χρόνο, γίνεται εξωστρεφής και επιδιώκει πάσει θυσία να διασπάσει την καθημερινότητα της. Μια κατάσταση που αποτυπώνεται στο χώρο και βρίσκει ως κύριο όχημά της το αυτοκίνητο.^[13] Η αυτοκινούμενη λοιπόν νοοτροπία γίνεται συνείδηση και η εξόρμηση προς το προσφιλέ και γειτνιάζον με το άστυ φυσικό

[11] Φεσσα- Εμμανουήλ Ε., Δοκίμια για τη ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ , Αθήνα 2001. σελ. 109

[12] http://news.kathimerini.gr/4dcg/_w_articles_civ_1_15/10/2008_288348

[13] Κασσαρός Μ., Μοτέλ αρχιτεκτονική, Περιοδικό Αρχιτέκτονες `τεύχος 48 , σελ 69

τοπίο απλά απαραίτητη. Στα πλαίσια αυτής της αναγκαιότητας δεν θα ήταν υπερβολή να αντιμετωπιστεί το δίκτυο των εγκαταστάσεων του Ε.Ο.Τ. ως ένας πυκνωτής λειτουργιών και εξυπηρετήσεων που έρχεται να προσθέσει ένα πολυμορφικό κτιριακό απόθεμα, που συχνά εφάπτεται στο αναβαθμισμένο και αποκατεστημένο οδικό δίκτυο.

02.2_ 1963 - Έκδοση Ε.Ο.Τ. - Καλλιτεχνική Σύμβαση: Μ. Κατζουράκης
 πηγή: www.gnto.gr

02.3_ 1956 - Ύδρα - Έκδοση Ε.Ο.Τ. - Καλλιτεχνική Σύμβαση: Γ. Μόραλης • 1962 -
 Φ. Καραμποτ Μ. Κατζουράκης • 1947 - Έκδοση Γενικής Γραμματείας Τουρισμού
 - Καλλιτεχνική Σύμβαση: Σ. Βασιλείου • 1955 - Καστέλλα - Έκδοση Ε.Ο.Τ. - Καλλιτεχνική Σύμβαση: Γ. Βακιρτζής • 1960 - Έκδοση Ε.Ο.Τ. - Καλλιτεχνική Σύμβαση: Σ. Βασιλείου
 πηγή: www.gnto.gr

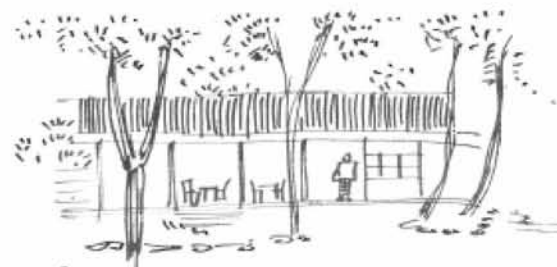
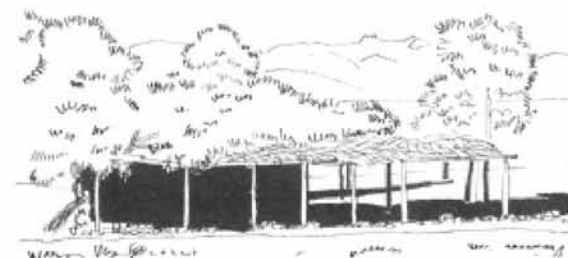

ΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

1913 - 1993

πηγή: <http://pandektis.eekt.gr>

1953 Καφενείο, Βουλιαγμένη Café, Vouliagmeni

03.2_σκέτσα • 1950 Εστιατόριο στην παραλία της Φανερωμένης στην Σαλαμίνα • 1953 καφενείο Βουλιαγμένη

πηγή: ημερολόγιο 2008 Άρης Κωνσταντινίδης

Ο Άρης Κωνσταντινίδης διαδέχτηκε τον Χαράλαμπο Σφαέλλο στην θέση του προϊστάμενου της τεχνικής υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ. και στην ουσία ταυτίστηκε με το οικοδομικό αυτό πρόγραμμα και τον ίδιο τον οργανισμό. Χάραξε μια διαφορετική αρχιτεκτονική πορεία που βασίστηκε σε ένα «στιβαρό» ιδεολογικό υπόβαθρο. Έχοντας σπουδάσει αρχιτεκτονική στο Πολυτεχνείο του Μονάχου στις αρχές της δεκαετίας του '30, ήρθε αναπόφευκτα σε επαφή με το μοντέρνο κίνημα. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα εργάστηκε για ένα διάστημα στην Πολεοδομία της Αθήνας (1938-42), καθώς και στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων (1942-50). Η έντονη ιδεολογική του ταυτότητα και η πεποίθηση του πως η αρχιτεκτονική αποτελεί

κοινωνικό λειτούργημα τον οδήγησαν σε θέσεις «κλειδιά» του ελληνικού δημοσίου.^[14] Συγκεκριμένα, διετέλεσε προϊστάμενος της υπηρεσίας μελετών του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας Ο.Ε.Κ. (1955-57) προτού αναλάβει τη διεύθυνση του Ε.Ο.Τ..

Η αρχιτεκτονική του δεν θα ήταν υπερβολή να χαρακτηριστεί ως ένα από τα κύρια στοιχεία της αποκαλούμενης «άνοιξης» της δεκαετίας του '60. Το έργο του στον Ε.Ο.Τ. αποτελεί μια συνέχεια της δημιουργίας του στον Ο.Ε.Κ.. Ιδιαίτερα τολμηρή δημιουργία που αδιαφόρησε για την επινόηση ενός σύγχρονου μορφολογικού λεξιλογίου και απέρριψε τηνεικονογραφική χρήση της αρχιτεκτονικής. Στην ουσία στον Ε.Ο.Τ. παρατηρείται μια επανάληψη της ίδιας λογικής που διέπνεε τη δημιουργία των εργατικών κατοικιών, με την αναγκαία επεξεργασία επιμέρους στοιχείων και με αποτέλεσμα οι νέες δομές να ταυτίζονται με κατασκευές χαμηλού κόστους.^[15] Αυτή όμως η σύγχυση δεν είναι τίποτα άλλο από δείγματα μια ρήξης με την ως τότε πάγια λογική της διάκρισης της αρχιτεκτονικής δημιουργίας σύμφωνα με τη χρηστική ιδιότητα. Ο Κωνσταντινίδης με το έργο του στον Ο.Ε.Κ. και στον Ε.Ο.Τ. επιχειρεί την δημιουργία και εφαρμογή ενός καθολικού αρχιτεκτονικού μοντέλου που καλύπτει διαφορετικές ανάγκες. Φυσικά, η μεταπήδησή του στον ΕΟΤ στάθηκε η αφορμή για την ενασχόλησή του με πιο σύνθετα προβλήματα όπως η σχέση

03.3_ Ξενία Μυκόνου (1958)

πηγή: Ιστορία της ελληνικής αρχιτεκτονικής 20ος αιώνας

[14] www.artopos.org

[15] Φιλιππίδης Δ., Πέντε δοκίμια σελ. Αθήνα 1997. σελ 39

του κτιρίου με τον τόπο, με το τοπίο.^[16]

Αν και στην ουσία ο Κωνσταντινίδης αποτελεί συνεχιστή του έργου του Σφαέλλου και ως ένα βαθμό και αυτός μέσα από το έργο του αναζητεί το «αληθινό» και όντως «επιστρέφει στις ρίζες», αυτό το κάνει με ένα καθαρά προσωπικό και ιδιαίτερο τρόπο.^[17] Το επιχειρεί με δικά του εφόδια, «οπλισμένος» με μια ιδεολογική στάση που συχνά διέπεται από έντονα μεταφυσικές αναφορές.^[18] Αυτό που κάνει ακόμα πιο αισθητή αυτή την διαφορά ανάμεσα τους είναι η αποφυγή από την πλευρά του Κωνσταντινίδη οποιασδήποτε ψευδαισθησιακής και στείρας εμμονής με τον διάκοσμο, προσφέροντας μια ουτοπικά προσεγγίσιμη βιοθεωρία που ανακλάται μέσα στο έργο του.^[19]

Στο σύνολό της η στάση του Κωνσταντινίδη και η φιλοσοφία του για την αρχιτεκτονική έχει ως απαρχή της την «αλήθεια». Η «αλήθεια» και πιο συγκεκριμένα η «Αληθινή» αρχιτεκτονική κατά αυτόν είναι σύγχρονη αλλά εναρμονισμένη με τον τόπο και τις ιδιαιτερότητές του.^[20] Αυτή η αναζήτηση και η ευαισθησία του βρήκαν ως θεμέλιο την παράδοση. Η διερευνητική αυτή ματιά του τον

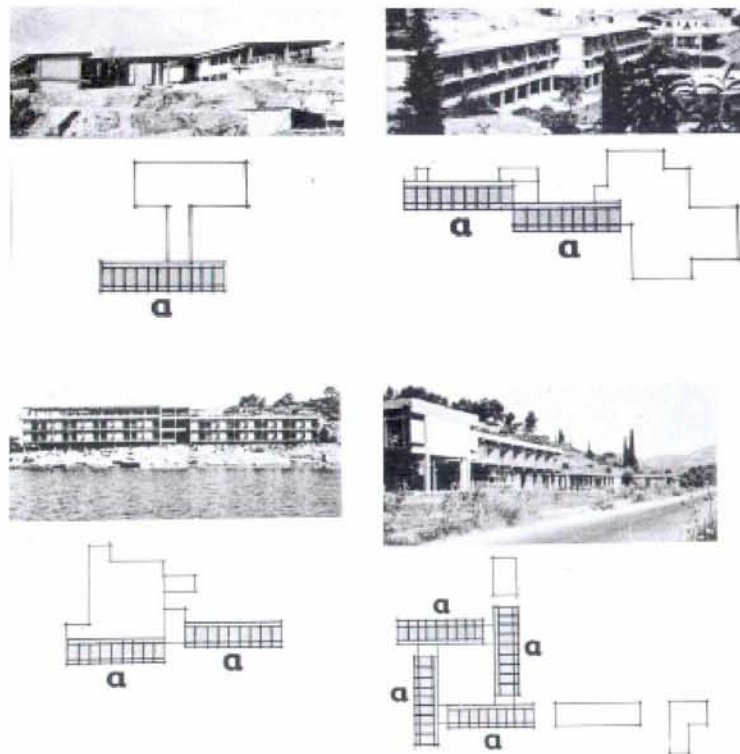
[16] Αίσωπος Γ. , τοπία εκμοντερνισμού Ελληνική αρχιτεκτονική '60 και '90. σελ 48

[17] Αρχιτεκτονική του 20ου αιώνα ΕΛΛΑΔΑ Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής Σελ. 46

[18] Οπ. π. σελ. 55

[19] Οπ. π. σελ. 91

[20] Οπ. π. σελ. 45

03.4_ τυποποίηση στα ξενοδοχεία Ξενία (α πτέρυγες με δωμάτια): Καλαμπάκας, Ολυμπίας, Πόρου, Ολυμπίας2

πηγή: Άρης Κωνσταντινίδης Μελέτες και Κατασκευές

βοήθησε να διαβάσει την ύπαιθρο και να βρει μέσα από αναγωγές τον απλό αφηρημένο τύπο, μια στοιχειώδη κατασκευαστική λογική.^[21] Μέσα από την προσέγγιση της παράδοσης και την πολυεπίπεδη ανάγνωσή της, η φύση, το τοπίο, του έδωσαν το πάτημα, του έδειξαν το «πώς» και το «πού», ανακαλύπτοντας ο ίδιος τη σχέση της γης-του εδάφους με το κτίριο κατάφερε να πλάσει ένα δικό του λεξιλόγιο, μια δική του αρχιτεκτονική που ριζώνει στο έδαφος, ενώ ταυτόχρονα τον κατέστησε ριζοσπαστικό ανάμεσα στους συναδέλφους του.^[22]

Κτίζει «από το έδαφος» όπως ο ίδιος λέει, αφουγκραζόμενος τον τόπο, λαμβάνοντας υπόψη το ανάγλυφο και στην ουσία με την αρχιτεκτονική του γεφυρώνει ένα σύγχρονο του χάσμα. Αποκαθιστά τη σχέση φύσης- ανθρώπου, μια εσωτερική διεργασία ανεκτίμητη, που στην εποχή του θεωρεί πως χάθηκε και πως η κοινωνία αποξενώθηκε, καταλύοντας στην ουσία την επαφή της με το φυσικό περιβάλλον, επιφέροντας μια τεχνητή ανατροπή του νόμου της φύσης.^[23]

Δεν είναι όμως μόνο οι θεμελιώδεις αρχές που μορφώνουν την αρχιτεκτονική του Κωνσταντινίδη. Είναι ένας ιδιόμορφος συνδυασμός του μεσοπολεμικού μοντερνισμού και της «αληθινής» παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Στοιχεία τα οποία δεν τα

[21] Όπ. π. σελ. 46

[22] Φιλιππίδης Δ., Πέντε δοκίμια σελ. Αθήνα 1997. σελ 11

[23] Φιλιππίδης Δ., Πέντε δοκίμια σελ. Αθήνα 1997. σελ 14

οικειοποιείται άκριτα αλλά τα αναλύει και τα εντάσσει στην εποχή του, στην ελληνική πραγματικότητα. Αυτό έχει επακόλουθο στο έργο του να συναντάμε αρχές της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής αλλά «ραφιναρισμένης», καθαρής από στολίδια και διακόσμους και τον μοντερνισμό «οπλισμένο» με τις κοινωνικές βάσεις του και τις κατασκευαστικές του ευκολίες.^[24]

Το έργο του Κωνσταντινίδη διέπεται από έναν κανόνα, ένα δικό του *modulor*, το οποίο και γεννά κάθε φορά μέσα στα δικά του πλαίσια διαφορετικές συνθέσεις από σταθερά επαναλαμβανόμενα στοιχεία. Τυπικές διατάξεις, τύπους που αποβλέπουν στη δημιουργία «ιδανικών» αρχιτεκτονημάτων.^[25] Αυτό είναι το βασικό ίσως γνώρισμα που προτάσσει, η τυποποίηση στη σύνθεση και στην κατασκευή, η ανακύκλωση κάποιων πάγιων αναλογιών 4 X 4 μέτρα ή 4 X 6, στοιχείο που είναι μια ξεκάθαρη αναφορά στις αρχές του μοντέρνου. Ένα άλλο γνώρισμα της δουλειάς του είναι η ογκοπλαστική λιτότητα η οποία πηγάζει από την απλότητα της κάτοψης. Η κάτοψη για τον ίδιο είναι η προτεραιότητα της αρχιτεκτονικής, είναι η απαρχή της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, ένα εργαλείο που στα χέρια του ανάγεται σε εμμονή.

Γνώρισμα επίσης αποτελεί η παλέτα των υλικών του. Η συνύπαρξη υλικών όπως το οπλισμένο σκυρόδεμα με τα πρωτότυπα

[24] Φεσσα- Εμμανουήλ Ε., Δοκίμια για τη ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ , Αθήνα 2001. σελ. 99

[25] Όπ.π. σελ. 105

ξύλινα περσιδωτά που σχεδίασε ο ίδιος, καθώς και τα μεταλλικά στοιχεία διατομής «Γ» αποτελεί μάρτυρα ενός εξισορροπημένου σχεδιασμού που συνδυάζει αρμονικά την παλιά και τη νέα κατασκευαστική λογική.^[26] Υλικά που τα αναδεικνύει, τα αποκαλύπτει όπως αποκαλύπτει την ίδια την δομή του κτιρίου έχοντας ως στόχο την ειλικρινή έκφραση της κατασκευής.^[27] Διαφοροποιεί τα φέροντα στοιχεία από τους τοίχους πλήρωσης, ενώ ταυτόχρονα επιδιώκει να αναδείξει και το κάθε υλικό μέσα από συγκεκριμένες χρωματικές επιλογές που κατά τη γνώμη του τονίζουν τη φύση του. Τέλος, κύριο χαρακτηριστικό του έργου του είναι η δημιουργία μεταιχμίων, χώρων μεταβατικών προς το ύπαιθρο με αρχιτεκτονικά στοιχεία όπως στέγαστρα, εξώστες, αίθρια αλλά και αυτή η οργανική ενότητα του τοπίου με την κατασκευή, μια αρμονική σχέση με την πλαστικότητα του τόπου.^[28] ^[29]

Στο σημείο αυτό κρίνεται απαραίτητη για την ολοκληρωμένη και ουσιαστική προσέγγιση του Κωνσταντινίδη και του αρχιτεκτονικού του έργου να γίνει μια αναφορά στον γραπτό του λόγο. Σε κείμενα

[26] http://www.designnow.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=336&Itemid=40

[27] Αρχιτεκτονική του 20ου αιώνα ΕΛΛΑΔΑ Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής Σελ. 46

[28] Αρχιτεκτονική του 20ου αιώνα ΕΛΛΑΔΑ Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής Σελ. 46

[29] Φεσσα-Εμμανουήλ Ε., Δοκίμια για τη ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, Αθήνα 2001. σελ. 99

και σκέψεις που συμπληρώνουν το υλοποιημένο έργο του και ολοκληρώνουν τις ιδεολογικές καταβολές της αρχιτεκτονικής του.

Ο γραπτός λόγος του Κωνσταντινίδη θα μπορούσε να διασπαστεί σε δύο περιόδους. Κατά τη διάρκεια της πρώτης περιόδου ο Κωνσταντινίδης διαμορφώνει το πορτρέτο της σύγχρονης Ελλάδας συγκεντρώνοντας επιλεκτικά αποσπάσματα-στιγμές από την ύπαιθρο, από απλές κτιριακές δομές συχνά πρόχειρες, ερείπια, ξερολιθιές, ξύλινα υπόστεγα. Ένα ποίημα στην ύπαιθρο που μόνο ένας γνήσιος «λαογράφος», ένας άνθρωπος που βιώνει τον τόπο, το τοπίο, θα μπορούσε να αρθρώσει, μια οπτιμιστική - θετική εικόνα της Ελλάδας που απαρτίζεται από πίεξελς. Κείμενα, σκέψεις, σκίτσα, φωτογραφίες ένα πολυμεσικό είδωλο της εποχής, ένα αρχείο με έντονη κριτική στάση και ευδιάκριτη την αδυναμία προς την λαϊκή αρχιτεκτονική, μια συλλογή που κάλλιστα θα μπορούσε

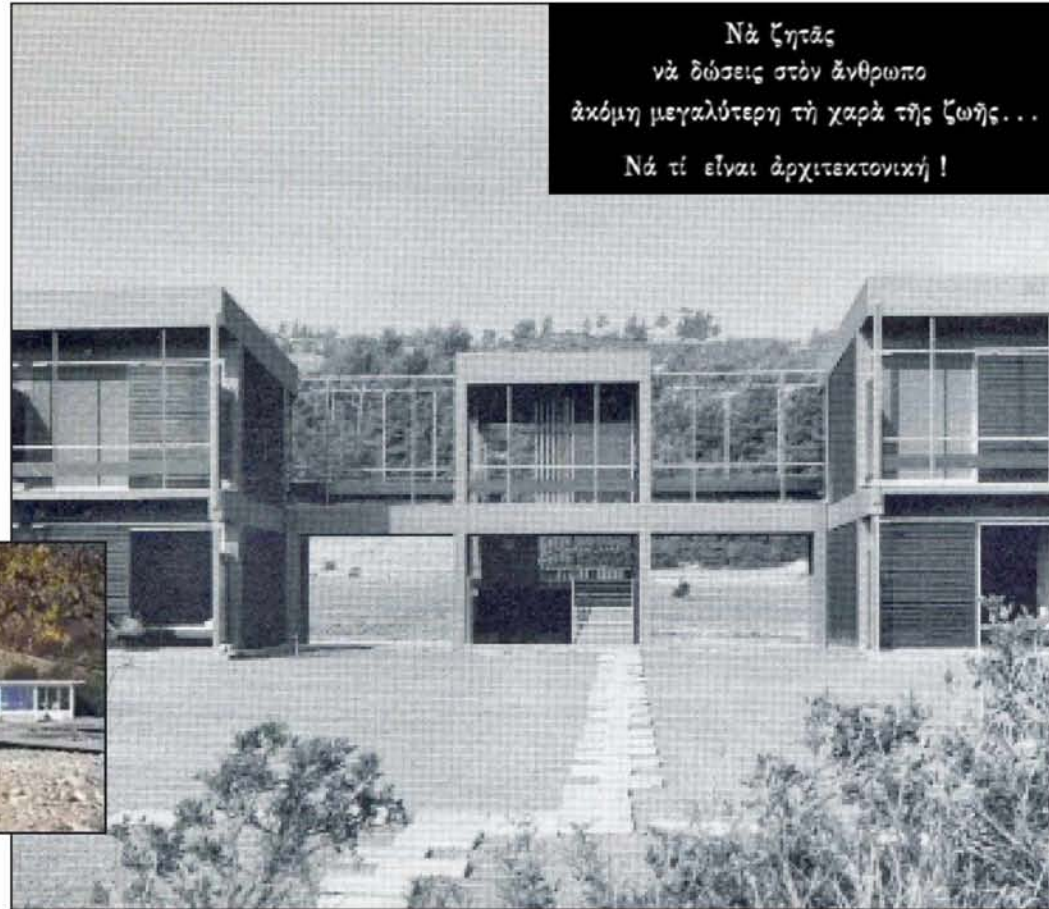
03.5,6,7,8_πηγή: EPT - παρασκήνιο : με εργοδότη τη ζωή

AK

να χαρακτηριστεί «μάθημα αυτογνωσίας...».

Η δεύτερη περίοδος είναι πια απαισιόδοξη και στην ουσία ξεκινάει με την παύση της ενεργού δράσης του ως αρχιτέκτονα, δηλαδή της παύσης του σχεδιασμού και της κατασκευής οποιασδήποτε μελέτης. Μια περίοδος περισυλλογής που αντανακλά την άρνηση συνδιαλλαγής του με το παρόν. Αυτός ο τόσο ευαίσθητος δέκτης ερεθισμάτων κόβει κάθε επαφή με την ελληνική πραγματικότητα και ό,τι αυτή σημαίνει για αυτόν. Και μέσα από το λόγο του αρθρώνει ένα ηχηρό ανάθεμα γεμάτο αποσιωπητικά για μια αρχιτεκτονική αληθινή που εκλείπει. Μια έλλειψη που τον οδηγεί στη ρήξη με τη σύγχρονη του πραγματικότητα και σε μια σειρά από κείμενα που αγγίζουν την υπερβολή και επαναφέρουν ξανά και ξανά θέματα συνάφειας, σχέσεων του κτισμένου με το άκτιστο, της κατασκευής με το τοπίο.^[30]

Νά ζητάς
νά δώσεις στον άνθρωπο
άκόμενη μεγαλύτερη τή χαρά της ζωής...
Νά τί είναι αρχιτεκτονική!

[30] <http://aris-konstantinidis.blogspot.com/>

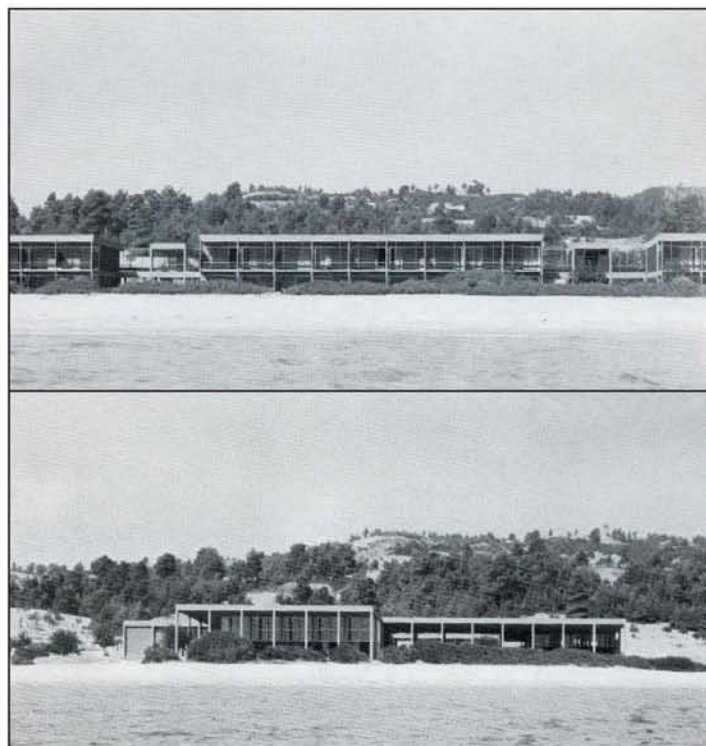
ΜΟΤΕΛ ΞΕΝΙΑ
ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

04.1,2,3. Ασπρόμαυρες λήψεις του συγκροτήματος. Τα περίπτερα των δωματίων•Η μονάδα στο σύνολό της• Το κτίριο του εστιατορίου και του μπαρ.

πηγή: genesis.ee.auth.gr

Αν υπάρχουν μονάδες, μάρτυρες της αρχιτεκτονικής «άνοιξης», που δηλώνουν πως κάποτε η αρχιτεκτονική έπαιξε καθοριστικό ρόλο για τον τουρισμό μέσω του δημοσίου είναι αυτές που στέκουν εγκαταλελειμμένες. Αγέρωχες, με έκδηλα τα σημάδια του χρόνου πάνω τους, των βανδαλισμών, της φθοράς των παρείσακτων κατοίκων τους, αποτελούν ακόμα οργανισμούς ζωντανούς που ξεπήδησαν από το χρόνο, από το ίδιο τοπίο και «ζητούν να ξαναβιώσουν». Ένα ίσως από τα πιο αντιπροσωπευτικά δείγματα αποτελεί και η περίπτωση του Μοτέλ στο Παλιούρι.

Το συγκρότημα βρίσκεται στο πρώτο πόδι της Χαλκιδικής, στην χερσόνησο της Κασσάνδρας. Συγκεκριμένα βρίσκεται στο κάτω άκρο της χερσονήσου, μεταξύ των οικισμών Πευκοχωρίου και Παλιουρίου. Η μονάδα αυτή ως μοτέλ, εφάπτεται στην Περιμετρική οδό της Κασσάνδρας και δημιουργήθηκε το 1962 σε σχέδια του Άρη Κωνσταντινίδη. Αν και για την περιοχή το αρχικό σχέδιο, masterplan, προέβλεπε μια πλειάδα εγκαταστάσεων όπως λουτρικές, bungalows, ένα πολυώροφο ξενοδοχείο, τελικά τα μόνα

που υλοποιήθηκαν ήταν το μοτέλ και το κάμπινγκ.^[31]

Το μοτέλ αναπτύχθηκε κατά μήκος της ακτογραμμής έχοντας στην ουσία διασπάσει τη μάζα της ξενοδοχειακής μονάδας σε τμήματα, επιχειρώντας μια διαίρεση καθαρά λειτουργική.

Έτσι παρατηρούμε τρεις ευδιάκριτες ενότητες:

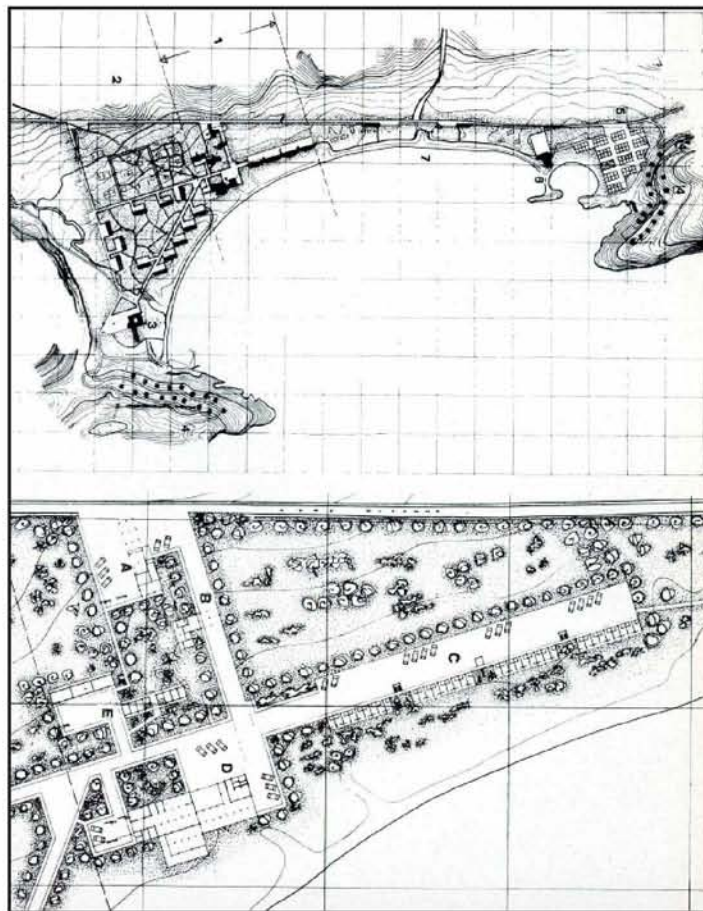
-την κοινόχρηστη ενότητα που απαρτίζεται από τα δύο μεγάλα υπόστεγα με το bar, το Εστιατόριο-Μαγειρείο και το αίθριο που τα ενώνει.

-την πιο ιδιωτική που αποτελείται από τέσσερα όμοια διώροφα περίπτερα 18 δίκλινων δωματίων, με τρία ανοικτά κλιμακοστάσια ανάμεσά τους,

-την καθαρά λειτουργική ενότητα που περιελάμβανε τα καταλύματα του προσωπικού και σε ένα πανομοιότυπο περίπτερο τους χώρους του πλυντηρίου, τη λινόθήκης και του μηχανοστασίου. Χαρακτηριστικό επίσης είναι και το περίπτερο της υποδοχής με το κεκλιμένο στέγαστρο.

Η μονάδα αυτή παρά το ειδυλλιακό της τοποθεσίας και την εγγύτητά της με τη θάλασσα λειτούργησε ως το 1997. Από τότε εγκαταλείφθηκε κυριολεκτικά στην τύχη της με αποτέλεσμα να έχει υποστεί μεγάλες καταστροφές από τη φθορά του χρόνου και τους βανδαλισμούς.

[31] Ημερολόγιο 2008, ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνσταντινίδης, Υπουργείο Ανάπτυξης – Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού

04.5.6. Κάτοψη του αρχικού masterplan και του τμήματος του, που υλοποιήθηκε. πηγή: genesis.ee.auth.gr

04.6,7_Εξωτερική και εσωτερική άποψη του περιπτέρου υποδοχής

πηγή: ελληνικό λογοτεχνικό & ιστορικό αρχείο

04.8.9.10_Σύνχρονες λήψεις της μονάδας (2009). πηγή: προσωπικό φωτογραφικό αρχείο

04.11_Άποψη του εσωτερικού του δωματίου Νο 17 (2009)
πηγή: προσωπικό φωτογραφικό αρχείο

04.12_πηγή: προσωπικό φωτογραφικό αρχείο

04.13,14_πηγή: ημερολόγιο 2008 Άρης Κωνσταντινίδης
πηγή: προσωπικό φωτογραφικό αρχείο

04.16_πηγή: ελληνικό λογο-
τεχνικό & ιστορικό αρχείο

04.16_πηγή: προσωπικό φωτογραφικό αρχείο

04.17_πηγή: genesis.ee.auth.gr

Α.ΕΠΑΝΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ • Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Το τοπίο στέκει ακόμα και σήμερα τραυματισμένο, ανέπαφο, φανερό, άλλοτε κρυφό αλλά πάντοτε μάρτυρας του χρόνου. Αν σήμερα πρέπει να αλλάξει κάτι είναι η σχέση μας με αυτό. Ο τρόπος που το αντιλαμβανόμαστε και το προσεγγίζουμε. Σήμερα περισσότερο από ποτέ φαίνεται πως η σχέση ανάμεσα στον άνθρωπο και τη φύση έχει ένα βαθύ ρήγμα. Και αυτό γιατί χάθηκε το μέτρο. Ο 20^{ος} αιώνας δημιούργησε μια ψευδαίσθηση πως ο άνθρωπος μπορεί να κάνει τα πάντα, εκτρέπει ποτάμια, ισοπεδώνει βουνά κτλ.. Όμως αυτή η δράση έχει και μια αντίδραση. Η σύγχρονη τεχνολογία και οικοδομική φέρουν πλέον βαρύ αποτύπωμα πάνω στη γη και αυτό που κάποτε γινόταν αυτόματα όπως η ανακύκλωση υλικών ή η δόμηση με τοπικά υλικά να αποτελεί σήμερα εγχείρημα δακτυλοδεικτούμενο. Το μέτρο έδωσε τη θέση του σε μια σειρά από επιθυμίες συχνά ανεδαφικές που ξεπερνούν κατά πολύ την ανάγκη. Η σύγχυση αυτή βασίζεται σε μια βασική παράλειψη πως ο άνθρωπος μεσολαβεί μέσα στο χρόνο, γεφυρώνοντας το χτες με το αύριο, παραλαμβάνοντας και παραδίδοντας κάτι, κάτι που καλό θα ήταν να είναι αξιόλογο και ικανό για νέες «αναγνώσεις», νέες «ερμηνείες».^[32]

Φυσικά από αυτή τη σύγχυση δεν αποτελεί εξαίρεση ο τομέας της φιλοξενίας και η χωρική του υπόσταση. Ολόκληρη η χώρα μας από το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου και έπειτα

05.A.1,2,3_ Μοτέλ Ξενία Παλιούρι, Χαλκιδική. Οπτικές φυγές προς το φυσικό τοπίο (2009).
πηγή: προσωπικό φωτογραφικό αρχείο

[32] http://www.ekathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_civ_1_22/06/2008_274518

έδωσε έμφαση στον τομέα του τουρισμού, γεγονός που έδωσε οικονομική ώθηση αλλά μετέβαλε τη φυσιογνωμία πολλών οικισμών στην επικράτειά της. Οι συνέπειες για την αλλοίωση των οικισμών και την κοινωνικο-οικονομική επίδραση του τομέα του τουρισμού τελούν εκτός του πεδίου της έρευνας. Εκείνο όμως που πρέπει να επισημανθεί είναι η ψευδαισθησιακή, καθαρά κατασκευασμένη εικόνα πολυτελείας με τις αχανείς υπερκατασκευές ξενοδοχείων που εμφανίστηκαν στο ελληνικό τοπίο. Επεμβάσεις εκτός κλίμακας και συχνά εξωπραγματικών απαιτήσεων ενεργειακά και λειτουργικά.^[33]

Στον αντίποδα αυτής της κατοίκησης του τοπίου αποφασίσαμε να σχεδιάσουμε αυτό το μωσαϊκό φιλοξενίας. Ένα σύνολο ικανό να συνδιαλέγεται με τις σχεδιαστικές και θεωρητικές αρχές του Κωνσταντινίδη, αλλά ταυτόχρονα να αποτελέσει ένα υβρίδιο φιλοξενίας που θα συνδυάζει το οικιακό με την αναψυχή. Αυτό το μεταίχμιακό «δοχείο ζωής» που σαν πρόθεση έχει να αποδώσει στο χρήστη-κάτοικο-ένοικο τα απαραίτητα ψήγματα άνεσης, χωρίς να γίνεται υπερβολικό στις παροχές του ούτε και ασκητικό.

Αν κάτι αποτέλεσε πυξίδα ως προς τη σύλληψη και το σχεδιασμό της ξενοδοχειακής μονάδας, ήταν η διάκριση ανάμεσα στον τουρίστα και τον παραθεριστή. Μια διάκριση που αν και μπορεί να φαντάζει απόλυτη σε επίπεδο θεωρητικό, μας έδωσε το πάτημα

[33] <http://www.kyparissiaoldtown.gr/articles/158-laiki-texni.html>

για τον εν δυνάμει ένοικο της μονάδας μας.^[34] Ο διαχωρισμός αυτός στηρίχτηκε στον Jean Didier Urbain. Ο τουρίστας αποτελεί μια ουτοπική οντότητα που να μην κατοικεί μέσα στο τοπίο αλλά διατηρεί μια απόσταση ασφαλείας, μια απόσταση που τον κρατά σε μια συνεχή κίνηση και ταυτόχρονα δεν του επιτρέπει να δεθεί με τον τόπο. Στον αντίποδα βρίσκεται ο παραθεριστής που θα μπορούσε κάποιος να πει πως παρουσιάζει κοινά γνωρίσματα με τον κάτοικο ενός τόπου. Λειτουργεί και κινείται ως ένας προσωρινός κάτοικος που μετέχει στο τοπίο και το βιώνει όντας συχνά ο ίδιος τοπόφιλος. Διασπά την καθημερινότητά του αλλά με έναν τρόπο που επιτρέπει τη σύνδεσή του με το τοπίο χωρίς να ανατρέπει τη ρουτίνα.

[34] όπ.π., σελ. 245,337

B. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Ιδιαίτερη αναφορά κρίνεται επιβεβλημένο να γίνει στις «πεζούλες» που διαμορφώνουμε σε μια έκταση που βρίσκεται δίπλα στην υφιστάμενη Ξενία. Η επιλογή του σημείου όσο και του ύψους της επέμβασης δεν είναι τυχαία. Παρά την εκθειαστική στάση της πλειονότητας των αρχιτεκτόνων απέναντι στο έργο του Άρη Κωνσταντινίδη κρίνουμε σκόπιμο να αμφισβητήσουμε το κατά πόσον κτίζεται αυτή η μονάδα «από το έδαφος». Κατά πόσο συνομιλεί όντως με αυτό ή απλά στέκεται πάνω του. Δίπλα λοιπόν σε ένα κτίριο αρκετά στιβαρό, που αποτελεί μια αποφασιστική αρχιτεκτονική χειρονομία εμείς επιλέξαμε να σχεδιάσουμε μια τεχνητή οργάνωση του φυσικού τοπίου σε επίπεδα, ώστε να επιτευχθεί ο κατακερματισμός σε μικρότερα αγροτεμάχια και ταυτόχρονα να εξομαλυνθεί η κλίση του εδάφους. Φυσικά η απαρχή αυτής της σχεδιαστικής πρακτικής βρίσκεται στις «πεζούλες» και στην λαϊκή τοπογραφία, όπου ακόμα και σήμερα απαντώνται καλλιέργειες σε τεχνητά επίπεδα.

Οι καλλιέργειες στο συγκρότημα φιλοξενίας μας αποτελούν μια δικιά μας απόπειρα να γεφυρώσουμε την κατοίκηση της υπαίθρου και την ίδια την υπαίθρο, μειώνοντας την απόσταση από την κατοικία ως τον αγρό. Ένας μηδενισμός απόστασης, μια χωρική ταύτιση που γεννά μια νέα τυπολογία αγροικιών. Τις καλλιέργειες τις αντιμετωπίζουμε ως υποκατάστατο του δομημένου χώρου μιας πόλης, όχι ως μια εικονογραφική – σκηνογραφική

αναπαράσταση ενός γεωργικού τοπίου, αλλά ως μια επανάληψη του, μια εφαρμογή του που επιτρέπει η αστική προσέγγιση της φύσης. Δεν επικαλούμαστε την «επιστροφή στην υπαίθρο» και την άκριτη απόρριψη της αστικότητας. Αντίθετα επιδιώκουμε την κατοίκηση της υπαίθρου ενισχύοντας τα στοιχεία εκείνα που την ταυτοποιούν και την ορίζουν. Ίσως πάλι αυτή η επιδίωξη να μην είναι τίποτα άλλο από μια επαναδιαπραγμάτευση με το τοπίο, και τις ειδοποιές εκείνες εκφάνσεις του που ακόμα και σήμερα γίνονται όλο και πιο κατανοητές λόγω της διάχυσης της τεχνολογίας και της πληροφορίας. Η αστική κουλτούρα έχει κατά πολύ ξεπεράσει τα σύνορα των πόλεων, γεγονός που καθιστά σήμερα πιο εφικτή την επαναδιαπραγμάτευση του τοπίου και του τόπου με την «αλήθεια» της πόλης. Με τη λογική αυτή δεν επικαλούμαστε τον οικοτουρισμό για να καλύψει το κενό ενός κατάφυτου κήπου, εκτάσεων με γκαζόν και άλλων διαμορφώσεων εξωτερικού χώρου που απαντώνται στις ξενοδοχειακές μονάδες σήμερα, αλλά μια εναλλακτική φιλοξενία που αναγιγνώσκει την φυσική τάση του τοπίου, την προδιάθεσή του και την πρότερη χρήση του και πιθανά και την επακόλουθη και με γνώμονα αυτό την αναγωγή του σε ένα σύγχρονο γεωργικό τοπίο συμβατό, τόσο με τις επιταγές της σύγχρονης φιλοξενίας, όσο και με τις ανάγκες της γεωργίας.

Σε επίπεδο κατασκευής η επέμβασή μας αυτή έχοντας ως γνώμονα το εφικτό θα γίνει με τη χρήση ξερολιθιάς στα τοιχεία αντιστήριξης. Όσον αφορά την άρδευση των νεοσύστατων γεωργικών εκτάσεων κρίνουμε σκόπιμη της διαμόρφωση ενός μικρού ταμειυτήρα σε επαφή με τον παρακείμενο χείμαρρο. Το αρδευτικό αυτό σύστημα θα έχει ως απαρχή του τον ταμειυτήρα και θα κινείται εντός των ξερολιθιών μέσα από σύστημα αγωγών. Η κρυφή αυτή ροή νερού μπορεί να μην αποδίδει τη γοητεία της ελεύθερης κίνησής του και να χάνονται στοιχεία όπως ο ήχος και η μεταβολή του μικροκλίματος στην περιοχή αλλά τουλάχιστον με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η εξάτμιση μεγάλης ποσότητας.

05.B.1 Επεξεργασμένη δορυφορική λήψη (πηγή της αρχικής λήψης google earth) . Στη φωτο διακρίνεται το υπάρχον Ξενία και η σχέση του με την β' ομάδα φιλοξενίας καθώς και την περιοχή που οργανώνεται με την κατασκευή τεχνητών επιπέδων .

Γ. ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Επιδίωξή μας ήταν η διαμόρφωση μιας διάσπαρτης ξενοδοχειακής μονάδας, ενός μωσαϊκού φιλοξενίας το οποίο αποτελείται από δύο τυπολογίες που σχεδιαστικά και κατασκευαστικά επηρεάζονται από το τοπίο στο οποίο και τοποθετούνται. Και οι δύο τυπολογίες είναι υπόσκαφες με φυτεμένο δώμα στην οροφή τους. Η επιλογή μας αυτή είχε διττό στόχο. Από τη μια την ενσωμάτωση στο ανάγλυφο και στην ουσία το κτίριο να προκύπτει, να μορφώνεται μέσα από - στο έδαφος σαν μια οργανική τεχνητή προέκτασή του που μεταλλάσσεται και καθίσταται ικανή να αποτελέσει ένα σύγχρονο «δοχείο ζωής». Πέρα όμως από την ένταξη στο φυσικό τοπίο στόχος μας ήταν και η καλύτερη βιοκλιματική και ενεργειακή συμπεριφορά της κατασκευής. Η τεράστια μάζα του εδάφους επιτρέπει την αργή μεταβολή της εσωτερικής του θερμοκρασίας με αποτέλεσμα να παρατηρείται εντός της κτιριακής μονάδας αισθητή διαφορά με τη θερμοκρασία περιβάλλοντος. Είθισται οι υπόσκαφες κατασκευές να παρουσιάζουν αδυναμία στους τομείς του φυσικού φωτισμού και αερισμού. Το κώλυμα αυτό επιχειρήσαμε να το αντιμετωπίσουμε με μια σειρά από επιλύσεις που θα παρουσιαστούν αναλυτικά παρακάτω.

• TYTOVIA A'

05.Γ.1_ Γενικό τοπογραφικό της Α' τυπολογίας

Στο χείλος του βράχου, πάνω στο φρύδι, που το ομαλό ανάγλυφο της απόληξης του λόφου δίνει τη θέση του στο απότομο και απόκρυμνο βραχώδες τοπίο, σε αυτό το μεταίχμιο επιλέξαμε να σχεδιάσουμε την πρώτη ομάδα φιλοξενίας. Η ομάδα αυτή απαρτίζεται από 3 διαφορετικούς τύπους, παραλλαγές μιας αρχικής κάτοψης.

Λόγω της μορφολογίας του εδάφους η είσοδος στα υπόσκαφα κτίρια γίνεται από την οροφή μέσα από κλίμακα που διαρρηγγύνει σημειακά την συνέχεια του εδάφους. Στο τέλος της βύθισης αυτής αποκαλύπτεται ένας κοινόχρηστος μικρός ημιυπαίθριος χώρος που αναπτύσσεται σε δύο επίπεδα και προσφέρει μια αναφορά, μια πρώτη περιορισμένη οπτική επαφή με τη γραμμή του ορίζοντα. Εκατέρωθεν του ανοικτού αυτού χώρου τοποθετούνται δύο οικίσκοι φιλοξενίας που σε επίπεδο κάτοψης θα μπορούσε να πει κάποιος πως «αποστρέφονται» ο ένας τον άλλο λόγω του διαφορετικού προσανατολισμού τους, ανατολικός και νοτιοανατολικός αντίστοιχα. Η όλη εξάπλωση των οικίσκων ακολουθεί μια τεθλασμένη πορεία, ένα τεχνητό σπήλαιο που αναπτύσσεται σε δύο επίπεδα, το χαμηλότερο που είναι το πιο δημόσιο τμήμα με το καθιστικό την κουζίνα και σε ανώτερη στάθμη ο χώρος της ανάπαυσης και της υγιεινής. Το τεχνητό αυτό καταφύγιο που «φωλιάζει» μέσα στη γη έχει άμεση αναφορά στη γραμμή του ορίζοντα και δεν θα ήταν υπερβολή να το χαρακτηρίσει κανείς και ως ένα επιλεκτικό καθράρισμα στη θέα,

στη θάλασσα, γεγονός που εντείνεται με σημειακές εξάρσεις του κτιριακού κελύφους τόσο σε επίπεδο κάτοψης όσο και τομής.

Οι κατασκευές αυτές αποτελούνται από στιβαρά μπετονένια τοιχεία που αποτελούν και τον φέροντα οργανισμό της κατασκευής. Οι μεγάλες διατομές τους προσφέρουν τη δυνατότητα της εκμετάλλευσής τους, δημιουργώντας λειτουργικές εσοχές ωφέλιμου χώρου χωρίς ταυτόχρονα να διαταράσσεται η καθαρότητα της κάτοψης.

Όσον αφορά την ενεργειακή τους συμπεριφορά, στα κτίσματα αυτά για την ενίσχυση του φυσικού αερισμού τοποθετούνται ανεμόπυργοι (windcatchers). Το αυτοτελές αυτό σύστημα αξιοποιεί τη δύναμη του ανέμου με σκοπό να δημιουργήσει κίνηση του αέρα στο εσωτερικό του κτιρίου. Οι ανεμόπυργοι εξέχουν του φυτεμένου δώματος και φέρουν δυο διαμετρικά αντίθετες θυρίδες. Η μια τοποθετημένη στην επικρατούσα διεύθυνση ανέμου λειτουργεί ως είσοδος συλλαμβάνοντας τον αέρα και οδηγώντας τον κάτω διαμέσου της καμινάδας, ενώ η άλλη αποτελεί την έξοδο του αέρα από αυτό. Πέρα όμως από την τοποθέτησή τους σύμφωνα με την επικρατούσα διεύθυνση του αέρα, οι ανεμόπυργοι για την καλύτερη λειτουργία τους είναι σχεδιασμένοι έτσι ώστε να δημιουργείται περιοχή χαμηλής πίεσης στην κορυφή τους, με στόχο την καλύτερη ροή αέρα από το εσωτερικό προς στο εξωτερικό της κατασκευής.^[35]

[35] Ενέργεια στην Αρχιτεκτονική , το ευρωπαϊκό εγχειρίδιο για τα Παθητικά Ηλιακά Κτίρια εκδόσεις Μαλλιάρης Θεσσαλονίκη Σελ.107

Πέρα όμως από αυτό, ένα άλλο σύστημα που εφαρμόζουμε για τη φυσική ψύξη του κτιρίου πέρα από την εκμετάλλευση της σχέσης του με το έδαφος και της κτιριακής του μάζας, είναι η χρήση υπόγειων σωλήνων, γνωστό και ως σύστημα awadukt. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό σωλήνες PVC διαμέτρου 30-40cm τοποθετούνται σε βάθος 3 μέτρων. Η λειτουργία του βασίζεται στο φαινόμενο της εναλλαγής θερμότητας. Ο αγωγός αυτός θα πρέπει να έχει μια μικρή κλίση ώστε να αποφευχθεί η συμπίκνωση νερού, να έχει προβλεφθεί κανάλι απορροής και επίσης σύστημα ελέγχου και καθαρισμού του.^[36]

Πέρα όμως από το φυσικό αερισμό για το φυσικό φωτισμό μεριμνήσαμε μέσω της δημιουργίας μικρών γραμμικών ανοιγμάτων με βορεινό προσανατολισμό, φωταγωγών που προσφέρουν διάχυτο φως. Τα εν λόγω ανοίγματα σε συνδυασμό με το κύριο άνοιγμα προς τη θέα που είναι ανατολικού ή νοτιοανατολικού προσανατολισμού καλύπτουν τα απαραίτητα επίπεδα φωτισμού για το χρήστη.

[36] Όπ. π. σελ.108

05.Γ.2_ Κάτοψη του πρώτου τύπου , διακρίνονται οι δύο οικίσκοι με τον κοινόχρηστο ημιυπαίθριο χώρο ανάμεσά τους.

05.Γ.2_ Κάτοψη του δεύτερου τύπου , όπου έχουμε τρεις οικίσκους που ενώνονται μέσα από υπόσκαφο διάδρομο, έναν υπόγειο «λαιμό».

05.Γ.3_ Εγκάρσια τομή β-β. Με διακεκομμένη γραμμή διακρίνεται το σύστημα anadukt.

05.Γ.3_ Εγκάρσια τομή α-α.

05.Γ.4_ Κάτοψη του Γ τύπου, οι δύο οικίσκοι βρίσκονται σε διαφορετικά επίπεδα.

05.Γ.5,6,7_ Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις της Α' τυπολογίας.

• TYTOVIA_B'

Η δεύτερη τυπολογία βρίσκεται σε μια έκταση που εφάπτεται στην υπάρχουσα «Ξενία». Αποτελείται από την επανάληψη ενός ζεύγους αυτόνομων οικίσκων δημιουργώντας μεγαλύτερες ομάδες κατοίκησης. Η μονάδα αυτή είναι επίσης υπόσκαφη και στην ουσία αποτελεί ένα «μπόλιασμα» κατοίκησης μέσα στο χώμα. Το περιβάλλον μέσα στο οποίο μορφώνονται οι εν λόγω οικίσκοι είναι μια σχεδιασμένη οργάνωση του φυσικού τοπίου σε επίπεδα ώστε να επιτευχθεί ο κατακερματισμός σε μικρότερα αγροτεμάχια και ταυτόχρονα να εξομαλυνθεί η κλίση του εδάφους. Όσον αφορά τις κατοικίες υπάρχει ένας άξονας κίνησης ο οποίος γεφυρώνει την υψομετρική διαφορά διαρρηγνύει τη μάζα του κτιρίου και στρεβλώνει το κατασκευαστικό σύστημα γεγονός που ανακλάται στην κάτοψη.

05.Γ.8_ Γενικό τοπογραφικό της Β' Τυπολογίας. Διακρίνεται στο άκρο αριστερά , τμήμα του υπάρχοντος μοτέλ «Ξενία».

Δημιουργούμε τις συνθήκες μια «γειτονιάς», μέσα από την ομαδοποίηση-γκρουπάρισμα δύο κατοικιών που διαχωρίζονται – διακρίνονται από έναν άξονα κίνησης, ο οποίος ταυτόχρονα είναι ο συνδετικός κρίκος στην επικοινωνία τους. Οι κατοικίες έχουν βορειοανατολικό προσανατολισμό και λόγω αυτού του παιχνιδίσματος στο ανάγλυφο του εδάφους, έχουν όλες απρόσκοπτη θέα στη θάλασσα. Διατάσσονται αμφιθεατρικά παρακολουθώντας τόσο το ανάγλυφο όσο και την εξέλιξη της ακτογραμμής.

Είναι στιβαρές μάζες που επιτηδευμένα επιχειρούν να διαπραγματευθούν τη σχέση το δομημένου και αδόμητου, τη συνδιαλλαγή του μέσα με το έξω. Η άμεση επαφή με το φυσικό έδαφος καθώς και με μια σειρά από οπωροφόρα φρούτα και λαχανικά που θα περιβάλλουν την κατασκευή στοχεύει στην ενίσχυση της αίσθησης της αυλής με τον παρακείμενο μπαξέ, μια σχέση που αποτελεί τον κεντροβαρικό υπαίθριο χώρο της μικρής αγροικίας.

05.Γ.9_ Κάτοψη ενός cluster φιλοξενίας. Η μονάδα αυτή αποτελείται από την επανάληψη της ίδιας κάτοψης με ένα παιχνίδισμα ως προς το επίπεδο της όψης αλλά και ως προς τη στάθμη.

05.Γ.10_ Εγκάρσια τομή β-β. Στο πίσω μέρος της κατασκευής διακρίνεται το μικρό αίθριο, και η κλίμακα με τα πρακτομένα πατήματα.

Όσον αφορά την ενεργειακή συμπεριφορά της δεύτερης τυπολογίας εξαιτίας της «ακατάλληλης» τοποθέτησής της σε σχέση με τον προσανατολισμό επιλέξαμε να διαμορφώσουμε στο πίσω μέρος των κατοικιών μικρά αίθρια που θα λειτουργήσουν ως χώροι ανάσχεσης και ταυτόχρονα θα μπορέσουν να αποδώσουν τα απαραίτητα για το κτίριο ηλιακά κέρδη μέσω του νότιου ανοίγματος της κατοικίας προς το αίθριο. Ταυτόχρονα με την επιλογή αυτή επιτυγχάνεται ο διαμπερής αερισμός και η βελτίωση, τόσο των επιπέδων φυσικού φωτισμού, όσο και η διαμόρφωση ενός μικροκλίματος καταλυτικής σημασίας για τη βιοκλιματική λειτουργία του κτιρίου.

05.Γ.11_ Εγκάρσια τομή α-α. Στο πίσω μέρος (δεξιά) διακρίνεται ο φωταγωγός που συμβάλλει τόσο στον καλύτερο αερισμό όσο και φωτισμό του κτιρίου.

05.Γ.12_ Φωτορεαλιστική απεικόνιση β' τυπολογίας.

Δ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ

Αφορμή για το σχεδιασμό ενός, μικρής κλίμακας, τουριστικού λιμένα αποτέλεσε η ήδη υπάρχουσα διαμόρφωση ενός αγκυροβολίου στο βορειοανατολικό άκρο της παραλίας. Στο σημείο αυτό, που στην ουσία βρίσκεται μεταξύ των δύο νέων μονάδων φιλοξενίας, προτείνουμε τη διαμόρφωση μιας νέας κοινόχρηστης εγκατάστασης, κρίνοντας την αναγκαία τόσο λειτουργικά ώστε να καλύψει την ήδη υπάρχουσα λειτουργία, όσο και σε επίπεδο υποδομών της νέας ξενοδοχειακής μονάδας, ώστε να επαναληφθεί αυτή η άρθρωση ανάμεσα στους τομείς φιλοξενίας, μια άρθρωση που επιτυγχάνεται με τη συμπύκνωση χρήσεων και κινήσεων σε δύο σημεία, στο προϋπάρχον εστιατόριο-μπαρ του «Ξενία» και το δεύτερο είναι αυτό για το οποίο γίνεται λόγος.

Η εγκατάσταση αυτή ακολουθεί μια γραμμική ανάπτυξη με την ακτογραμμή και αποτελείται από τρεις επιμέρους κατασκευές που διαφέρουν, εντάσσονται στο φυσικό ανάγλυφο και διαδέχονται η μια την άλλη.

Το πρώτο σκέλος αποτελείται από το κατεξοχήν βοηθητικό κτίριο που είναι υπόσκαφο στο μεγαλύτερο μέρος του και στεγάζει χώρους υποδοχής, αποδυτηρίων και υγιεινής, αποθήκες εξοπλισμού, ιστών, μικροϋλικών, εργαστήριο-εργαλειοθήκη, καθώς και γραφεία πληροφόρησης(μετεωρολογικό-τελωνείο), ενοικίασης σκαφών και ιατρείο. Η όψη του κτίσματος αυτού λόγω της πλειάδας των χρήσεων που στεγάζει και της ανάγκης για φυσικό φως παρουσιάζει ένα αισθητά διάτρητο μέτωπο το οποίο και επιλέξαμε

05.Δ.1_ Κάτοψη Ισογείου. Με φορά από νότο προς βορά, διακρίνονται οι αποθήκες του ιστιοπλοϊκού, η pilotis κάτω από το εστιατόριο-μπαρ και οι αποθηκευτικοί και ηλεκτρομηχανολογικοί χώροι του μαγειρείου και της ευρύτερης εγκατάστασης. Στην κάτοψη αυτή είναι ευδιάκριτη και η υπόγεια σήραγγα, που χαράχθηκε εφαιπτομενικά με το κεντρικό κτίριο και σκοπεύει να εξυπηρετεί την κίνηση οχημάτων

να καλύψουμε δημιουργώντας έναν δεύτερο φλοιό, ένα φίλτρο σε απόσταση από αυτή αφήνοντας ένα διάδρομο ανάμεσά τους.

Τη δομή αυτή καθώς κινείται κανείς προς βορρά διαδέχεται το διώροφο κτίριο που στεγάζει στον όροφο το χώρο του εστιατορίου-μπαρ. Η μονάδα αυτή σχεδιάστηκε στο μεταίχμιο ξηράς και θάλασσας πάνω στο όριο της ακτογραμμής σαν μια ανατροπή - ένα εμπόδιο στην παράκτια κίνηση που μετατοπίζει το κέντρο αναφοράς από τη γραμμή του ορίζοντα στον όροφο. Η έντονη οριζοντιότητα της κατασκευής αυτής διαταράσσεται σε επίπεδο κάτοψης μέσα από τη χρήση τοιχίων που αποκλίνουν από το ορθοκανονικό περίγραμμα του κτιρίου. Τα τοιχία αυτά συμβάλλουν τόσο στο παιχνίδισμα της μάζας του κτιρίου με το φως όσο και στη σταδιακή αποκάλυψη επιλεκτικών θεάσεων δημιουργώντας ένα γραμμικό περίπτερο η κίνηση μέσα στο οποίο δεν θα ήταν υπερβολή να πει κανείς πως χαρακτηρίζεται από «σχεδιασμένες» εντάσεις που «κλέβουν» το βλέμμα του χρήστη.

Στο επίπεδο του ισογείου η εναλλαγή των τοιχίων δημιουργεί μια ιδιότυπη *pillotis* που προσφέρει ένα σκιασμένο διάδρομο δίπλα στη θάλασσα ενώ μια σειρά μεταλλικών υποστυλωμάτων στο ανατολικό σκέλος της αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση και του ιστιοπλοϊκού με την δυνατότητα αποθήκευσης μικρών σκαφών. Η πρόσβαση στον όροφο γίνεται από την κλίμακα στον πυρήνα της γραμμικής κατασκευής όσο και από την ράμπα που εφάπτεται στο κτίριο και τελικά καταλήγει στο ίδιο σημείο με την κλίμακα σε

μια επιτηδευμένη διασταύρωση κινήσεων σε έναν ημιυπαίθριο προθάλαμο. Το κτίριο του εστιατορίου-μπαρ πέρα από το τμήμα που θα στεγάζεται και θα έχει τη δυνατότητα να μεταλλάσσεται σε ανοικτό και κλειστό μέσω της χρήσης πτυσσόμενων υαλοστασίων θα προσφέρει και δύο υπαίθριους χώρους συνεστίασης που πλαισιώνουν την κατασκευή.

Τέλος, στη γραμμική αυτή διαδοχή των χώρων συναντάμε την τελευταία δομή, το μαγειρείο. Μια στιβαρή κατασκευή ορθογωνικής κάτοψης, η μάζα της οποίας είναι υπόσκαφη, ενώ ακόμα και το δώμα της είναι φυτεμένο συμβάλλοντας έτσι στην αίσθηση πως ενοποιείται οργανικά με την κεκλιμένη πλαγιά. Η αίσθηση της μάζας εντείνεται στην περίπτωση αυτή με την χρήση λιθοδομής, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με το διάτρητο κτίριο του εστιατορίου, που στο μεγαλύτερο σκέλος του αποτελείται από στοιχεία εμφανούς σκυροδέματος με μόνη εξαίρεση επιλεκτικά τοιχία από λιθοδομή.

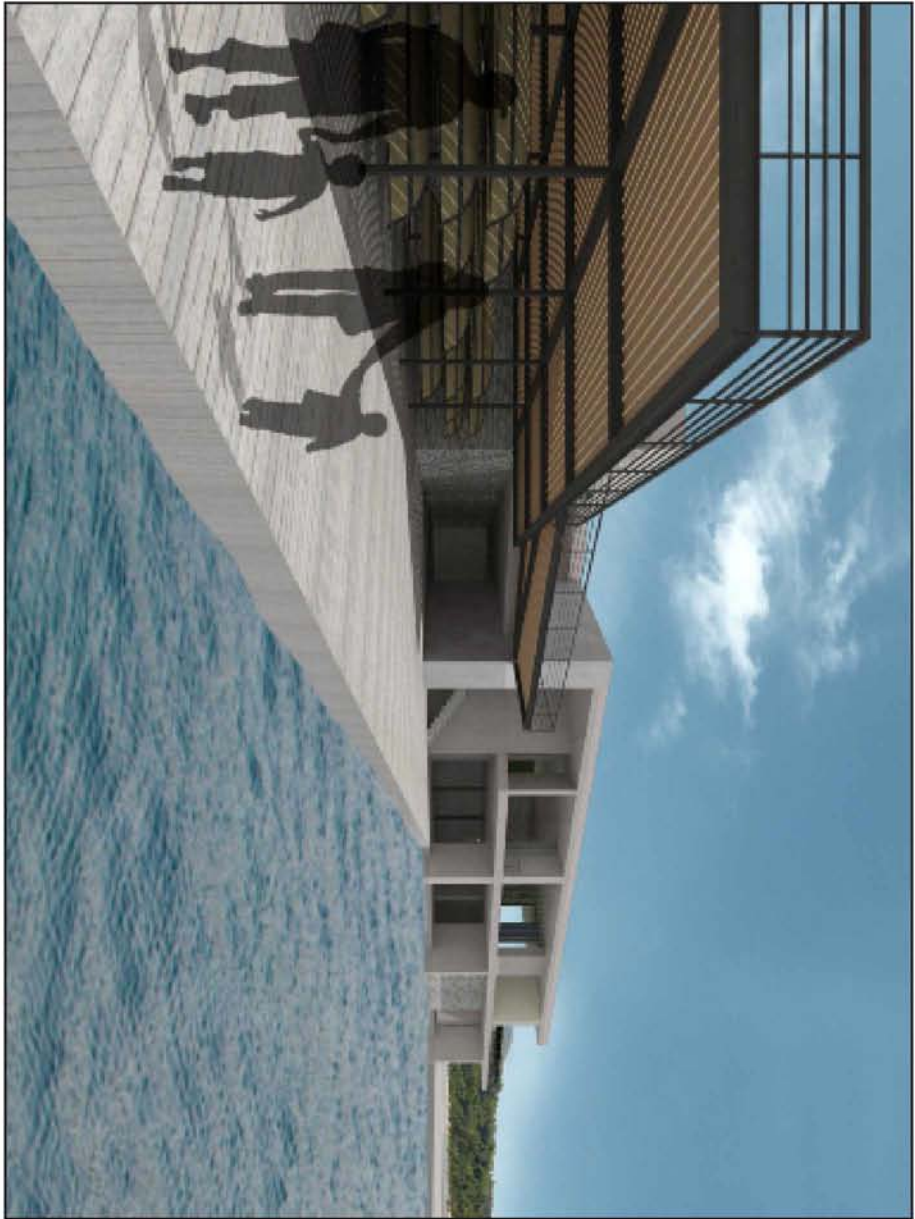
05.Δ.3_ Τομή α-α, κατα μήκος της κατασκευής του εστιατορίου

05.Δ.4_ Τομή β-β, εγκάρσια της κατασκευής του εστιατορίου.

05.Δ.5,6,7,8_ Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις των εγκαταστάσεων του τουριστικού λιμένα.

Ε. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Στα πλαίσια του διπλωματικού μας πονήματος όπως αναφέρθηκε παραπάνω επιλέξαμε η μονάδα φιλοξενίας η οποία σχεδιάζουμε να λειτουργήσει ως ένα ενιαίο σύνολο με το υπάρχον κτιριακό σύνολο του Ξενία Παλιουρίου. Η επιθυμία μας αυτή προέκυψε όταν κάνοντας μια σύντομη έρευνα στο αρχαιακό υλικό τόσο του Ε.Ο.Τ. όσο και σε μια σειρά δημοσιεύσεων βρήκαμε ένα γενικό τοπογραφικό ένα masterplan που προέβλεπε και μια σειρά από εγκαταστάσεις που σε επίπεδο σχεδίων χωροθετήθηκαν, αλλά ποτέ δεν δρομολογήθηκε η κατασκευή τους.

Η αξία του οικοδομήματος αυτού έγκειται τόσο στο ότι αποτελεί τμήμα της αρχιτεκτονικής ιστορίας της χώρας, όσο και στην ιδιαιτερότητά του ως φορέα συλλογικής μνήμης, γνωρίσματα που παρουσιάζουν και άλλες περιπτώσεις της αλυσίδας «Ξενία». Όπως είναι φυσικό η χρονική εγγύτητα με τη περίοδο κατασκευής τους καθιστά την αντιμετώπισή του δυσανάλογη με άλλα μνημεία. Στο σημείο αυτό επιβάλλεται να προσδιοριστούν στο σύνολό τους οι λόγοι που καθιστούν αναγκαία την διατήρησή του, ούτως ώστε να αποτελέσουν οι αρχές αυτές το βασικό άξονα που θα διέπει την αποκατάστασή του.^[37] Δεν θα ήταν υπερβολή η αναφορά σε μια σειρά παραγόντων που αναδεικνύουν σοβαρά κωλύματα στην διαδικασία αποκατάστασής τους. Η ποιότητα του

οπλισμένου σκυροδέματος, οι διατομές των φερόντων στοιχείων, η παρωχημένη οικοδομική-κατασκευαστική λογική σε συνδυασμό με την επιβεβλημένη ταχύτητα περάτωσης του έργου συμπληρώνουν το «παζλ» των προβλημάτων.

Για το λόγο αυτό, κρίνουμε αναγκαίο να γίνει συνοπτική αναφορά τόσο στη δυνατότητα αξιοποίησής του, δυνατότητα άρρηκτα συνδεδεμένη με την φέρουσα ικανότητά του. Το υπάρχον κτιριακό σύνολο παρουσιάζει μια σειρά παθολογικών φαινομένων που συνοπτικά θα μπορούσαμε να πούμε πως περιορίζονται στον φέροντα οργανισμό του. Συγκεκριμένα, η παθολογία αυτή οφείλεται στην ενανθράκωση-οξειδωση των οπλισμών με πιθανά αίτια να αποτελούν η άμεση γεινίαση με τη θάλασσα, η απουσία επιχρίσματος, η πιθανή χαμηλή ποιότητα σκυροδέματος αλλά και πιο συχνά αίτια όπως η ανιούσα υγρασία και η παντελής εγκατάλειψη του κτιρίου, που συνεπάγεται και έλλειψη συντήρησής του. Πέρα από αυτό ένα άλλο πρόβλημα της κατασκευής που κρίνεται αξιο αναφοράς είναι ο κίνδυνος λυγισμού στα ψηλά υποστυλώματα γεγονός που οφείλεται στη γεωμετρία- στις διατομές του στατικού φορέα. Τα παθολογικά αυτά συμπτώματα κρίνουμε πως δεν έχουν επιφέρει ανεπανόρθωτη βλάβη στο σύνολο της μονάδας, το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την πεποίθησή μας πως η εν λόγω μονάδα, που σώζεται σχεδόν ακέραια ως σήμερα, θα πρέπει να διατηρηθεί, μας οδήγησαν στο συμπέρασμα πως η αποκατάστασή του Ξενία

[37] Θανάσης Μήνας, Νέος Ακτιβισμός – σώστε τα Ξενία, Athens Voice, 24-04-08

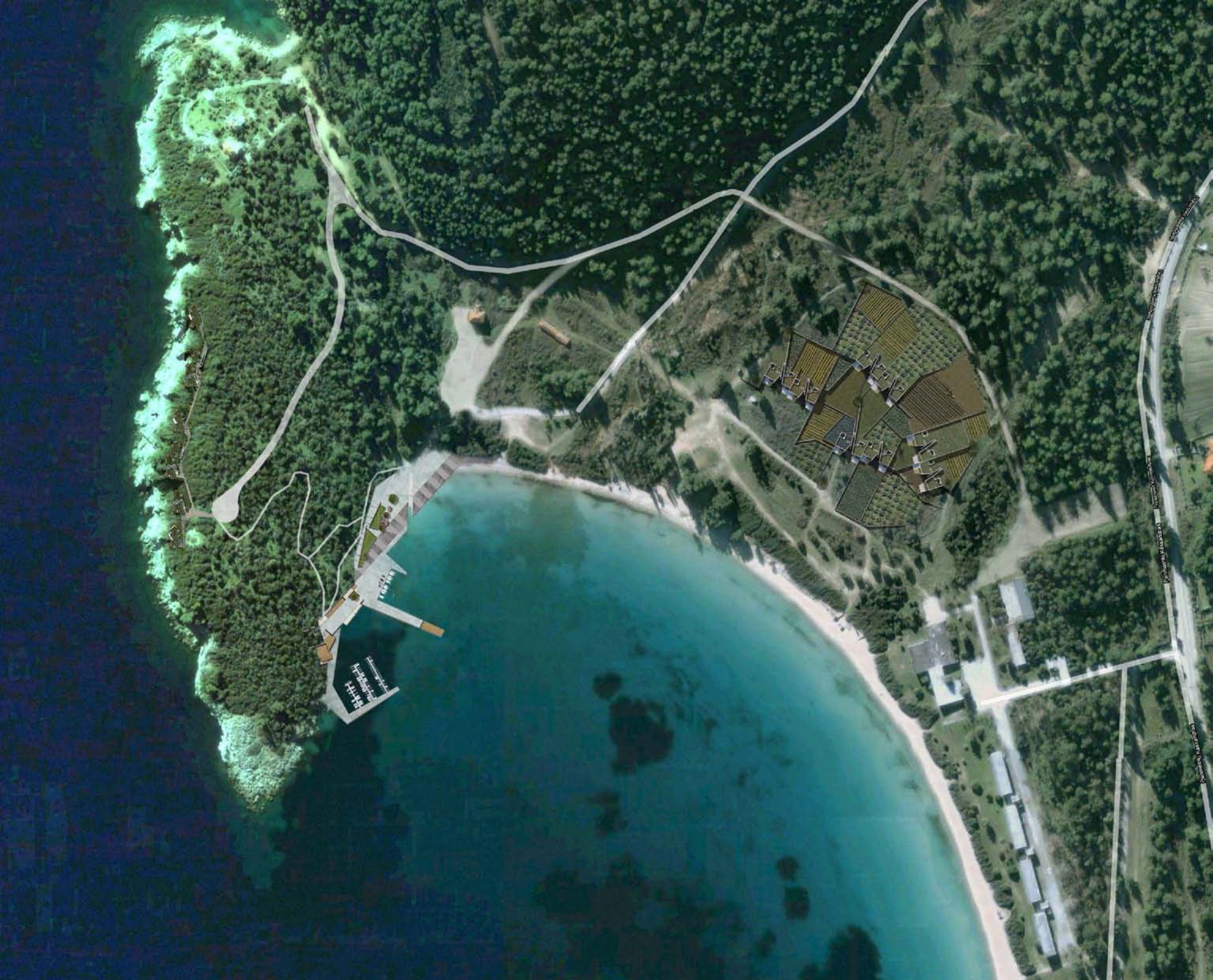
Παλιουρίου θα πρέπει να γίνει ενισχυτικά των υφιστάμενων φερόντων στοιχείων. Η αποκατάσταση αυτή καθίσταται εφικτή με σημειακές κατασκευές νέων στοιχείων δυσκαμψίας, αντιμετώπιση-επιδιόρθωση βλαβών και συνάμα μείωση στο ελάχιστο εφικτό όριο του «νεκρού» φορτίου της κατασκευής.

Ζ. ΚΙΝΗΣΗ

Βασική αρχή για τη διαμόρφωση του δικτύου των κινήσεων στο σύνολο της μονάδας μας αποτέλεσε η διατήρηση του υπάρχοντος οδικού δικτύου και ενίσχυσή του με νέους άξονες. Στα πλαίσια της μονάδας μας σκοπεύουμε να μην γίνεται ανεξέλεγκτη κίνηση από συμβατικά Ι.Χ. αλλά η μαζική κίνηση αυτών να περιορίζεται και να καταλήγει στους δύο μεγάλους χώρους στάθμευσης που σχεδιάζουμε, στον ένα πλησίον της εισόδου και στον δεύτερο επαπτομενικά της έκτασης του ιστιοπλοϊκού. Λαμβάνοντας ως δεδομένο τον αποκλεισμό των συμβατικών Ι.Χ. προτείνουμε τη χρήση μικρών ηλεκτροκίνητων οχημάτων που θα εξυπηρετούν τόσο τους φιλοξενούμενους όσο και τους εργαζόμενους. Τα οχήματα αυτά κατά κύριο λόγο θα είναι σταθμευμένα στους δύο προαναφερθέντες χώρους στάθμευσης, σε ειδικές εγκαταστάσεις με φωτοβολταϊκά πάνελα, γεγονός που θα καθιστά εφικτή και την τροφοδοσία τους. Παράλληλα με το προαναφερθέν δίκτυο και με αφορμή κάποια μονοπάτια που έχουν δημιουργηθεί με την πάροδο των ετών χαράσσεται ένα δευτερεύον δίκτυο κινήσεων που θα αποτελείται από καλντερίμια-μονοπάτια και προορίζεται για την εξυπηρέτηση των πεζών και των ποδηλάτων.

05.Ζ.1_ Γενικό τοπογραφικό με το σύνολο της επέμβασης μας στο τοπίο.

Η σύγχρονη «Ξενία» φιλοδοξεί να παραμείνει ένας ζωντανός πυκνωτής ανθρωπίνης δραστηριότητας σε έναν τόπο που, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες, φιλοξενεί χιλιάδες λουόμενους και παραθεριστές. Φιλοδοξεί να αποτελέσει μια άρθρωση ανάμεσα στο παλιό «Ξενία» και σε μια σύγχρονη μονάδα φιλοξενίας, ένα ενιαίο σύνολο ικανό να καλύψει την πλειάδα των απαραίτητων ανέσεων χωρίς να επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό την περιοχή. Οι νέες μονάδες σχεδιάστηκαν με στόχο την ένταξή τους στο φυσικό τοπίο και βασισμένες στην συνεχή ανάγκη μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος των νέων κατασκευών. Επίσης στοχεύει να αποτελέσει ένα ερέθισμα και μια αφορμή για τον επαναπροσδιορισμό της σύγχρονης φιλοξενίας και των παροχών της, τον τρόπο που αυτή μορφώνει το χώρο ενός ξενοδοχείου τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά. Μια εφήμερη κατοίκηση που διαπραγματεύεται τους όρους του οικείου και του ανοίκειου δημιουργώντας ένα υβρίδιο που μεσολαβεί ανάμεσα στο δομημένο περιβάλλον και το φυσικό τοπίο.

- Γιάννης Αίσωπος & Γιώργος Σημαιοφορίδης, Τοπία Εκμοντερνισμού, Ελληνική Αρχιτεκτονική '60 και '90, Metropolis press, Αθήνα 2002
- Γιάννης Αίσωπος & Γιώργος Σημαιοφορίδης, ΜΕΤΑΠΟΛΙΣ 2001 Η σύγχρονη (ελληνική) πόλη, Αθήνα 2001
- Κωνσταντίνος Θέμελης, Ο λόγος του Αρχιμάστορα μια συνομιλία με τον Άρη Κωνσταντινίδη, Ινδικτος, Αθήνα 2000
- Σάββας Κονταράτος & Wilfried Wang, Αρχιτεκτονική του 20^{ου} αιώνα ΕΛΛΑΔΑ Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής
- Νίκος Κούμανης – Τάκης Δημακουλέας, Τάσεις & Προοπτικές των αστικών ξενοδοχείων, Μια αισθητική περιπλάνηση από το παρελθόν προς το μέλλον, Προπομπός, 2005
- Άρης Κωνσταντινίδης, Για την αρχιτεκτονική, Αγρα, Αθήνα 2004
- Νίκος Μπελαβίλας, Τόποι Ανθρώπων_ σχόλια για τον χώρο και την πολιτική, η Αυγή-ο Πολίτης, Αθήνα 2005
- Πάρις Τσάρτας (επιμέλεια), Τουριστική ανάπτυξη - πολυεπισημονικές προσεγγίσεις, Εξάντας, Αθήνα 2000
- Έλενα Φεσσά-Εμμανουήλ, Δοκίμια για τη ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, Ιδιωτική Έκδοση, Αθήνα 2001
- Δημήτρης Φιλιππίδης, Πέντε δοκίμια για τον Άρη Κωνσταντινίδη, Libro, Αθήνα 1997
- Jean Didier Urbain, Στην ακροθαλασσιά. Η μεταμόρφωση του ταξιδιώτη σε παραθεριστή, Ποταμός, Αθήνα 2000
- Αρχείο Ε.Ο.Τ., Ημερολόγιο 2008, ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνσταντινίδης, Υπουργείο Ανάπτυξης – Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
- Περιοδικό Αρχιτεκτονική (1957 – 1976)
- Περιοδικό Αρχιτέκτονες
- Ενέργεια στην Αρχιτεκτονική, το ευρωπαϊκό εγχειρίδιο για τα Παθητικά Ηλιακά Κτίρια, Μαλλιάρης, Θεσσαλονίκη

- Πιάνης Αίσωπος – Γιώργος Σημαιοφορίδης (1999). Ο εκμοντερνισμός του αστικού χώρου, ΤΟ ΒΗΜΑ. Στο <http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=108108&ct=114&dt=14/02/1999>
- Μαρία Δεληθανάση (2005). Τα Ξενία κινδυνεύουν με αφανισμό, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. Στο http://news.kathimerini.gr/4Dcgi/4Dcgi/_w_articles_civ_11_10/07/2005_149791
- Θεοκλής Καναρέλης (2008), Το λάιφ στίλ αρνείται τον χρόνο , Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. Στο http://www.ekathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_civ_1_22/06/2008_274519
- Κώστας Μανωλίδης (2008), Να προστατευτούν από τους Έλληνες τα τοπία μας , Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. Στο http://www.ekathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_civ_1_22/06/2008_274518
- Βάσω Νιέρη (1998). Στους ιδιώτες ο δημόσιος τομέας τουρισμού, ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ. Στο <http://www2.rizospastis.gr/page.do?publDate=12/7/1998&pageNo=16&direction=1>
- Τάσης Παπαϊωάννου, Λαϊκή τέχνη και τουριστική αυτοχειρία Στο <http://www.kyparissiaoldtown.gr/articles/158-laiki-texni.html>
- Δημήτρης Ρηγόπουλος (2008). Η χρυσή ελληνική αρχιτεκτονική του '60, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. Στο http://news.kathimerini.gr/4dcgi/news/civ__2KathiLev&xml/&aspKath/civ&fdate=12/07/2008
- ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ_ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ, Σώστε τα "Ξενία". Στο http://www.sadas-pea.gr/xenia_petition.htm
- Χαρά Τζαναβαρα (2008). Τα «Ξενία» δεν είναι επενδυτικά «φιλέτα» , ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ. Στο archive.enet.gr/online/online_text/c=113,dt=22.02.2008,id=10444264
- <http://aris-konstantinidis.blogspot.com/>
- http://postgrasrv.hydro.ntua.gr/gr/edmaterial/education/avgerinou/Xorikes_dynamikes.pdf